

ІНФОРМАЦІЙНЕ ПОВІДОМЛЕННЯ

в редакції від 03.12.2024

У зв'язку з отриманням численних запитів представників професійної спільноти щодо оформлення довіреностей, пов'язаних з представництвом інтересів осіб перед УКРНОІВІ, інформуємо.

Питання представництва регулюються статтями 237–250 Цивільного кодексу України (далі – ЦК України). Зокрема, стосовно представництва за довіреністю та форми довіреності ЦК України встановлено наступне.

Відповідно до частини третьої статті 244 ЦК України довіреністю є письмовий документ, що видається однією особою іншій особі для представництва перед третіми особами. Довіреність на вчинення правочину представником може бути надана особою, яку представляють (довірителем), безпосередньо третій особі.

Частиною першою статті 240 ЦК України передбачено, що представник зобов'язаний вчиняти правочин за наданими йому повноваженнями особисто. Він може передати (передоручити) своє повноваження частково або в повному обсязі іншій особі. Згідно з частиною другою статті 245 ЦК України довіреність, що видається у порядку передоручення, підлягає нотаріальному посвідченню, крім випадків, встановлених частиною четвертою цієї статті.

Вимоги щодо строку довіреності та дати її вчинення встановлені статтею 247 ЦК України. Строк довіреності встановлюється у довіреності. Якщо строк довіреності не встановлений, вона зберігає чинність до припинення її дії. Строк довіреності, виданої в порядку передоручення, не може перевищувати строку основної довіреності, на підставі якої вона видана. Довіреність, у якій не вказана дата її вчинення, є нікчемною.

Підстави і порядок припинення представництва за довіреністю, скасування довіреності та відмови представника від вчинення дій, визначених довіреністю, встановлені статтями 248–250 ЦК України.

Форма довіреності

Довіреність, що подається до УКРНОІВІ, складається в довільній письмовій формі, і, враховуючи вимоги, установлені ЦК України, обов'язково має містити:

ім'я (повне найменування) особи, яку представляють (довіритель);

ім'я (повне найменування) особи, якій видана довіреність (повірений, представник);

найменування органу, для представництва перед яким призначено особу, якій видана довіреність;

чітко визначені юридичні дії, які належить вчиняти представнику;

дату її вчинення.

Зазначення особи, якій видана довіреність

Особа може призначати представника для певних юридичних дій та одночасно або пізніше призначати іншого представника для інших юридичних дій.

Також чинним законодавством не встановлено обмежень стосовно права особи призначати кількох довірених осіб для вчинення однакових юридичних дій перед однією третьою особою. Отже заявник має право видати одну довіреність кільком представникам або декілька довіреностей з однаковими повноваженнями різним представникам.

Довіреність, видана новому представнику щодо тих самих повноважень, не припиняє дії попередньої довіреності, якщо вона не скасована особою, яка її видала у порядку встановленому статтею 249 ЦК України.

Таким чином, особа має право доручити іншому представнику вчинити окрему юридичну дію або декілька дій щодо заявки (охоронного документа) без скасування виданої раніше довіреності представнику, відомості про якого внесено до бібліографічних даних заявки (охоронного документа), та без внесення змін щодо імені та адреси представника.

У разі призначення заявником представника на вчинення окремої дії за заявкою листування щодо такої дії ведеться за адресою на території України, зазначеною цим представником. У такому випадку копії відповідних документів УКРНОІВІ надсилає на адресу для листування, зазначену в заявці, а якщо листування ведеться в електронному вигляді – до особистого кабінету заявника в ІКС УКРНОІВІ.

Зазначення третьої особи (органу, для представництва перед яким призначено представника)

Пунктом 1 розпорядження Кабінету Міністрів України від 28.10.2022 № 943-р «Деякі питання Національного органу інтелектуальної власності», що набрало чинності з 08.11.2022, визначено, що державна організація «Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій» виконує функції Національного органу інтелектуальної власності (далі – НОІВ). На підставі пункту 3 зазначеного розпорядження втратило чинність розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.10.2020 № 1267-р, згідно з яким функції НОІВ було покладено на Державне підприємство «Український інститут інтелектуальної власності (Укрпатент)».

Отже, на даний час Укрпатент не виконує функцій НОІВ, при цьому УКРНОІВІ не є правонаступником Укрпатенту.

Пунктом 2.4 розділу II Порядку державної реєстрації авторського права і договорів, які стосуються майнових прав на твір, затвердженого наказом Міністерства економіки України від 16.08.2023 №11319, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 09.10.2023 за № 1760/40816, передбачено, що у довіреності зазначається найменування органу (УКРНОІВІ), для представництва перед яким призначено особу, якій видана довіреність.

Абзацом дванадцятим пункту 1 глави 6 розділу I Регламенту Апеляційної палати Національного органу інтелектуальної власності, затвердженого наказом Міністерства економіки України 23.11.2023 № 17768, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 04.01.2024 за № 21/41366 (далі – Регламент), передбачено, що у довіреності зазначається, зокрема, найменування органу (Апеляційна палата Національного органу інтелектуальної власності), для представництва перед яким призначено особу, якій видана довіреність.

Абзацом восьмим пункту 7 глави 1 розділу IV Правил складання і подання заявки на промисловий зразок та проведення експертизи заявки на промисловий зразок і міжнародної реєстрації промислового зразка, затверджених наказом Міністерства економіки України 07.03.2024 № 6237, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України від 16.04.2024 за № 547/41892 (далі – Правила), передбачено, що в довіреності зазначається, зокрема, найменування органу (УКРНОІВІ), для представництва перед яким призначено особу, якій видана довіреність.

Аналогічні норми щодо оформлення та подання довіреностей містяться у Правилах складання, подання заявки на торговельну марку, заявки на міжнародну реєстрацію торговельної марки та проведення експертизи заявки на торговельну марку, міжнародної реєстрації торговельної марки з поширенням на Україну, затверджених наказом Міністерства економіки України від 06 серпня 2024 року № 19889, Правилах складання, подання та проведення експертизи заявки на реєстрацію географічного зазначення, затверджених наказом Міністерства економіки України від 2 березня 2021 року № 536-21 (у редакції наказу Міністерства економіки України від 09 липня 2024 року № 16370), Правилах складання, подання та проведення експертизи заявки на винахід і заявки на корисну модель, затверджених наказом Міністерства економіки України від 09 вересня 2024 року № 23301.

У зв'язку з цим, не вважаються оформленими належним чином довіреності, в яких третьою особою, для представництва перед якою видано довіреність щодо виконання юридичних дій, передбачених законами України у сфері інтелектуальної власності, вказано виключно Укрпатент.

Прийнятним зазначенням третьої особи у довіреності вважається, зокрема, будь-яке із зазначених нижче формулювань:

державна організація «Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій» (УКРНОІВІ);

Національний орган інтелектуальної власності (НОІВ);

державна організація, визначена Кабінетом Міністрів України як така, що здійснює делеговані владні повноваження та інші функції НОІВ, передбачені законами у сфері інтелектуальної власності;

установи, підприємства, організації, що здійснюють повноваження у сфері інтелектуальної власності.

У разі подання до УКРНОІВІ заявки, заяви чи клопотання на підставі довіреності, в якій вказано виключно Укрпатент, дії, передбачені законами у сфері інтелектуальної власності, вчиняються за умови надання належним чином

оформленої довіреності, про що УКРНОІВІ має принагідно чи окремим повідомленням поінформувати представника.

Зазначення юридичних дій, які належить вчиняти представнику

У довіреності можуть не перераховуватися окремо всі юридичні дії, які має право вчиняти представник, але зі змісту довіреності має бути чітко зрозуміло, які повноваження представника охоплюються довіреністю, наприклад, може зазначатись: «Для виконання цієї Довіреності Повірений має право від імені Довірителя виконувати всі юридичні дії, передбачені законодавством України у сфері інтелектуальної власності».

Абзацами третім та одинадцятим пункту 7 глави 1 розділу IV Правил передбачено, що копія довіреності може бути засвідчена представником, якщо про право на засвідчення ним документів зазначено в довіреності, а право представника на вчинення дій щодо відкликання заявки або передачі права за заявкою окремо визначається в довіреності.

Абзацом першим пункту 2 глави 6 розділу I Регламенту передбачено, що представник, який бере участь у розгляді відповідно до договору, має право повністю відмовитися від заперечення, апеляційної заяви, заяви про визнання торговельної марки добре відомою в Україні, передати повноваження представника іншій особі (передоручити), якщо право на вчинення кожної з цих дій окремо визначено у виданій йому довіреності.

Абзацом четвертим пункту 1 глави 6 розділу I Регламенту передбачено, що копія довіреності може бути засвідчена представником, якщо про право на засвідчення ним документів зазначено в довіреності.

Згідно з абзацом другим пункту 10 розділу I Положення про представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених), затвердженого наказом Міністерства економіки України 29.12.2023 № 20599, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 20.02.2024 за № 263/41608, повноваження патентного повіреного можуть бути засвідчені також шляхом зазначення його прізвища та реєстраційного номера свідоцтва в заявці, якщо заявка підписана заявником, крім повноважень щодо відкликання заявки, вчинення правочинів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності, їх реєстрації та дострокового припинення чинності майнових прав інтелектуальної власності.

Ураховуючи зазначене, у довіреності **обов'язково** має окремо зазначатися про право представника, якщо довіритель уповноважує на ці дії повіреного:

вчиняти дії щодо відкликання заявок, дострокового припинення чинності майнових прав інтелектуальної власності (відмови від охоронних документів та прав);

вчиняти дії щодо передачі права за заявкою або розпорядження майновими правами інтелектуальної власності;

передавати (передоручати) повноваження представника частково або в повному обсязі іншій особі;

засвідчувати копії документів.

У разі відсутності зазначених повноважень у довіреності, вважається, що вони не надані повіреному.

Підписання довіреності

Довіреність підписується особою, яка її видала.

Підпис фізичної особи складається з особистого підпису, ініціалів і прізвища особи.

Довіреність від імені юридичної особи видається за підписом керівника або іншої уповноваженої на те законом чи установчим документом особи і засвідчується печаткою (за наявності) цієї юридичної особи.

У разі подання представником заявки в електронній формі він може додати до неї довіреність в електронній формі, підписану довірителем з використанням електронного підпису, що базується на кваліфікованому сертифікаті відкритого ключа (кваліфікованого електронного підпису, удосконаленого електронного підпису, що базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису) (далі – електронний підпис).

Подання довіреності

Довіреність подається до УКРНОІВІ в оригіналі.

Довіреність в електронній формі, підписана довірителем з використанням електронного підпису, є оригіналом електронного документа.

Довіреність може стосуватися однієї чи декількох заявок або охоронних документів.

Якщо довіреність стосується понад однієї заявки, вона додається до першої заявки, поданої на підставі такої довіреності.

Якщо оригінал довіреності, що засвідчує повноваження представника на подання заявки, знаходиться в УКРНОІВІ та міститься в матеріалах іншої заявки або свідоцтва (патенту), до цієї заявки додається копія довіреності з посиланням на оригінал. Копія довіреності набуває юридичної сили лише у разі її засвідчення в установленому законодавством порядку.

Вірність копії довіреності може бути засвідчена нотаріусом відповідно до статті 75 Закону України «Про нотаріат» або адвокатом у справі, яку він веде, відповідно до пункту 9 частини першої статті 20 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».

Копія довіреності може бути засвідчена представником, якщо про право на засвідчення ним копій документів зазначено в довіреності. У такому випадку вірність копії довіреності з оригіналу довіреності забезпечується представником.

Приклад напису про засвідчення копії довіреності:

«Згідно з оригіналом.

Оригінал довіреності міститься у матеріалах заявки (свідоцтва, патенту) №_____.

Підпис заявника (уповноваженої особи заявника або представника)

Найменування посади (за наявності) Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ

Дата підпису Печатка (за наявності)».

Якщо довіреність видано для представництва перед декількома органами, а не лише перед НОІВ, у зв'язку з чим представник не може надати оригінал довіреності, до УКРНОІВІ може бути подано нотаріально засвідчену копію такої довіреності. Якщо про право на засвідчення представником копій документів зазначено в довіреності, надалі до УКРНОІВІ може подаватися копія нотаріально засвідченої копії довіреності, засвідчена представником.

Якщо довіреність видана заявником у формі документа на папері, представник не має можливості додати до електронної заявки оригінал довіреності в електронній формі.

У такому випадку допускається подання до УКРНОІВІ електронної сканованої копії довіреності, зробленої з оригіналу довіреності на папері, який міститься у представника.

Така електронна копія має бути засвідчена представником з використанням електронного підпису, за умови наявності у нього відповідних повноважень на засвідчення копій документів. Вірність електронної сканованої копії довіреності з оригіналу довіреності забезпечується представником.

Вчинення дій представником з перевищенням повноважень

Якщо дата подання заявки передує даті вчинення довіреності, представник повинен подати разом з довіреністю заяву або інший документ заявника про схвалення ним подання заявки представником відповідно до статті 241 ЦК України. Про схвалення подання заявки або всіх дій, здійснених до дати вчинення довіреності, може бути вказано в довіреності.

Скасування довіреності

Статтею 249 ЦК України передбачено право особи, яка видала довіреність, в будь-який час скасувати довіреність або передоручення. Особа, яка видала довіреність і згодом скасувала її, повинна негайно повідомити про це представника, а також відомих їй третіх осіб, для представництва перед якими була видана довіреність.

Таким чином, особа, яка видала довіреність і згодом скасувала її, повинна негайно повідомити про це УКРНОІВІ. Датою такого повідомлення вважається дата одержання УКРНОІВІ відповідного письмового повідомлення. Таке повідомлення може міститися в довіреності, виданій новому представнику.

Повідомлення від нового представника, у якому відсутнє засвідчене заявником прохання про скасування виданої раніше довіреності, не є підставою для зупинення повноважень представника, уповноваженого на представлення інтересів заявника раніше.

Із припиненням представництва за довіреністю втрачає чинність передоручення.

Звертаємо увагу на те, що це повідомлення має інформаційний характер і не встановлює правових норм.